

Celo leto	12 K
Pol leta	6 K
Četrť leta	3 K
Mesečno	1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 58

Maribor, dne 17. maja 1909.

Letnik I.

Trgovcem in obrtnikom.

Dne 24. t. m. imamo (volitve za deželni zbor v naših trgih. V njih volimo tudi slovenski obrtniki in trgovci. Za nas je vprašanje, koga naj volimo, mnogo važnejše nego za uradnike. Mi živimo in moramo živeti v tesni gospodarski zvezi s kmečkim ljudstvom iz okraja, nam torej tudi ne more biti vseeno, ali mi živimo s kmečkim prebivalstvom v političnem boju ali pa kot politični prijatelji.

Vsi vemo, na katero stran se je postavilo kmečko prebivalstvo po svoji ogrniti večini. To ni stran, kjer načeljuje dr. Kukovec. (Politično nemodro bi torej bilo od nas slovenskih tržanov, ako bi se mi sedaj, ko je kmečko prebivalstvo obrnilo črbet dr. Kukovečevi stranki, postavili za dr. Kukovca. Slovensko ljudstvo bi to moralo razumeti kot izzivanje. To bi se reklo, dražiti naše kmečko prebivalstvo, s katerim nas veže toliko vezi!

Nobeni stranki se ni priklopil dr. Medved, ki kandidira kot samostojen kandidat na slovenskem narodnem programu. Če njega volimo, ne more nam zameriti nobena stranka! Zato pa je moje mnenje, da moramo trgovci in obrtniki nastopiti v tem volilnem boju vsi za dr. Medveda.

Slovenski obrtnik.

Dr. Kukovec in inteligenca.

Kot zadnji udarec v volilnem boju za kmečko skupino, ki se danes določuje, je izdal dr. Kukovec minoli teden ilustriran letak proti Kmečki zvezi. Ilustracija predstavlja kmeta, ki nese na svojih rame-nih grozno debelega župnika. Da je ilustracija takšna, na tem dr. Kukovec ne bo imel mnogo krivde, ker nismo nikdar slišali, da bi imel take zmožnosti za karikaturista.

Toda pod sliko je dr. Kukovečev tekst! Ta tekst najjasneje dokazuje, kake duševne zmožnosti ima voditelj Narodne stranke, ki se sedaj ponuja našim trgovcem kot zastopnik slovenske inteligence. Da Kukovečevi „inteligenci“ ne bomo delali nobene krivice, ponatisnemo njegovo izredno „inteligentno“ literarno delo doslovno. Eto!

„Pogovor med naprednim kmetom in zvezarjem leta 2000 po Kristusu.

Napredni kmet: Ljubi zvezar, obžalujem te, težko nosiš župnika.

Zvezar (jezno): Kaj te briga, jaz delam po božji volji in po postavah Kmečke zveze.

Napredni kmet: Dr. Korošec je leta 1907 Kmečko zvezo baje zato ustanovil, da bi združeni kmetje bili močnejši in bi se lažje borili proti kmečkim sovražnikom. Kako je to, da danes suhi kmetje debele župnike na sprehod nosite?

Zvezar: Tiho, liberalci! Ali smo združeni kmetje močni ali ne, je naša stvar. Ti vendar ne bodeš dvomil, da sem n. pr. jaz sam vsled Kmečke zveze prav močan, saj tehtajo gospod dobra dva centa, pa jih nesem jaz po blatu in vodi na sprehod, ki me je skoro sama kost in koža.

Napredni kmet: To vendar ni namen Kmečke zveze!

Zvezar: Prijatelj liberalci, pravi pomen Kmečke zveze je, da smo z duhovniki tesno zvezani. Tesnejše zveze nego med menoj in našim župnikom pa vendar ni mogoče misliti. Kmečka zveza je danes taka, da župnike na sprehod nosimo.

Napredni kmet: No, častitam ti, prijatelj zvezar! Vesel sprehod!

Prosimo, to je do pičice dosloven ponatis naj-novejšega Kukovečevega letaka! Mi povdarjamo, da je dosloven ponatis, kajti vsled velikanske duševne plitvosti, ki leži v njem, se bojimo, da bi kdo dvomil o doslovnosti ponatisa.

Začuden se vprašamo: Ali res hoče slovenska naša tržka inteligenca poslati dr. Kukovca kot svojega zastopnika v Gradec? Tudi v očigled takl revščini njegovih duševnih izlivov? Ne, tega naši trgi ne smejo storiti slovenskemu narodu!

Kot neodvisen, samostojen kandidat, ki kandidira na starem slovenskem programu, je nastopil dr. Anton Medved, profesor v Mariboru. Njegovo ime, njegovo narodno mišljenje, njegove zmožnosti so znane po celem Slovenskem. Slovensko tržko prebivalstvo potrebuje resnega in delavnega zastopnika, ne pa plitvega strankarskega frazerja!

Nesramni lažniki.

Narodna stranka v celem volilnem boju ni rabila niti enega poštenega sredstva, njeno edino in pa njej najbolj ročno orodje je laž in obrekovanje. Laž ji je tako prenapolnila celo bistvo, da se ji po žilah mesto krvi pretaka otrovani, smrdeči sok laži in natolcevanja.

Tik-tak, tik-tak, tika-tak.

Babica zbere vse svoje moči. Upre se z roko ob posteljnak in posluša par trenutkov.

— Tam visi, poleg omare, Blizu tu je miza, da bi te do nje prišla; samo dva koraka.

Babica razprostre roke in trepetajoča, pol v sanjah omahuje dalje; noge se ji šibijo in z vsem telesom se nasloni na mizo, malone brez zavesti. Tako počiva skoro četrt ure.

Tik-tak, tik-tak, tik-tak.

Dvigne se in premišluje. V glavi se ji vrti, da se mora trdo prijeti za mizo.

— Moj Bog, samo še trije koraki. Tam mora viseti, od tam prihajajo glasovi. Naj se zgodi, kakor je božja volja. Dalje!

Babica spusti mizo, in hitro, kakor bi dobila nove, mlade moči, stopi k steni, z rokami pa prime za verižice in pritisne uteži krčevito k sebi.

Vtistem hipu pa se ji zazdi, kakor bi se vsa soba na moč zamajala, noge ji omahnejo in nezavestna se zgrudi na tla.

Makovka se vzbudi.

— Jože, ali nisi ničesar čul?

— Ne, kaj je bilo?

— Zdi se mi, da je nekaj zaropotalo. Glej, — kaj se tam sveti? Moj Bog, mane je strah, — tam pod uro — ali ne vidiš?

Mak vstane, da pogleda, kaj bit bilo. Ko se skloni nad babico, zakliče prestrašen in osupel:

— Žena, tu nekdo leži!

— Prižgi luč, Jože! odgovori Makovka in se zagrne črez glavo.

Mak prižge luč, a to je trajalo precej časa, zakaj roka se mu je tresla.

— Jezus Marija! Mati —

Zadnjo polovico preteklega tedna pa je uprav zbesnela ter je stopila v delirij najostudnejšega lažanja in zmerjanja. Kandidate K. Z. je občila z gnojnico, ki jo morejo producirati le take živali, ki so okoli „Narodnega Lista“ in pišejo vanj. Ti ljudje špekulirajo nato, da je naše slovensko ljudstvo že tako propadlo kakor oni sami, da bi se s takim ostudnim blatenjem in hujskanjem dalo odvrniti od svojega prepričanja.

Preteklo soboto pa so v „Narodnem Dnevniku“ vrgli zadnjo bombo direktno v Maribor. In počila je ta bomba, toda s svojo smrdljivo in nagnusno vsebino je osvrkala — metalce.

„Narodni Dnevnik“ namreč trdi, da so za ožjo volitev Kral-Horvatek mariborski slovenski klerikalni vodje izdali parolo za nemškega nacionalca Krala. Najnesramnejša laž, katere so sposobni edino pristaši skoz in skoz lažnjive Narodne stranke.

Kateri slovenski klerikalni vodja je izdal to parolo? Povejte! Nemara Korošec, kakor namigavate med vrstami? Hudobna laž do zadnje pičice! Liberalni poštenjakoviči, če še imate količkaj časti v sebi, stopite iz časnikarskega ozadja na plan, javite svoja imena, da se vam v javnosti more pogledati v obraz ter na kompetentnem mestu z vami obračunati!

Sredstva, s katerimi delajo voditelji in agitatorji Narodne stranke v tej volilni borbi, so lopovska in zločinska. Ljudje, ki so kaj takega zmožni, ne spadajo v šolo kot pedagogji in v sodnijsko dvorano kot zagovorniki, temveč na obtožno klopo. Tem bolj se nam stadi to politično barabstvo, ker so ljudje, s katerimi imamo opraviti, porojeni iz istega naroda.

Slov. tržka skupina.

Volitev, dne 24. maja. — Samostojen kandidat dr. Anton Medved, profesor, Maribor.

Volilni shod v Veržeju. V nedeljo 16. maja se nam je predstavil kandidat za deželni zbor gospod dr. Medved. Shod se je izvrstno obnesel. Predsedoval je tržan Lovro Horvat, ki pozdravi navzoče in gospoda kandidata ter mu da besedo.

Govornik pred vsem omeni, da je od različnih strani bil proščen, naj prevzame kandidaturo. On je slednjič mnogostranski želji ustregel, pod izrecnim pogojem, da sme zavzeti popolnoma samostojno stališče, da ga ne bo vezal ozir na nobeno stranko. Ra-

Drugo jutro je prišel zdravnik. Zamrmral je malovažno:

— Hm, starost! To ni nič čudnega! In šel je.

Popoldne je prišel gospod Franc z zadnjo popotnico in črez teden dni je ležala babica na mrtvaškem odru.

— Kaj so iskali tam — in ponoči? vpraševal je Mak najmanj po desekrat na dan.

— Uro so slišali, nič drugega ni bilo, in tako jim je bila pri srcu, da so lezli na nji. Zakaj jim ni nobeden povedal, da si poslal ponjo?

— Kdo se je na to spomnil? In kdo si je mogel kaj takega misliti. No, — Bog jim daj večni mir in pokoj!

Plesalka.

St. M.

— Nisem dobro razumel, gospodična! Kako ste mislili stvar o plesu?

— To je čisto priprosto: človek naj pleše, dokler ga neso noge in dokler pluća diha zrak, ko odrevenijo kolena in se uderejo prsi kakor stara, od snega in viharjev preperela streha, se raji sedi in gleda skozi kalne oči. Saj veste, kakšne so take oči. Kakor okna kavarne ob štirih zjutraj, ko ugaša luč in se čedi po steklu vroči sopar. Saj veste, kakšne so take oči: kakor luče, na katerih plava mast in gniloba davno zamrtih rastlin; noben veter ne zmaže take vode in solnce jo obsveti le površno, mimogrede. Poznam take starce, gospod: iz posebnega veselja se iztegnejo na zametnem stolu v vsej svoji slabosti in starosti in njih pogledi potujejo po dvorani kakor motne svetilke, na najmajših, najlepših parih počivajo najdalje. Električne luči se odbijajo od takih oči s čudno vijoličasto svetlobo, ki spominja na fosfore-

PODLISTEK.

Ura.

(Konec.)

Strah jo je bilo ponoči, ko ni slišala nad seboj ljubljene tiktakanja; po dnevi se ji je zdelo, da leze čas uprav po polzevo, — ah, saj ni imela najmanjše stvarice, ki bi jo zabavala in veselila, vse je zdaj tako megleno, dolgočasno.

In odtujila se je svojim ljudem.

Kadar je Makovka začela z nje govoriti, opanila je babica vselej ure, to pa se je zdelo hčeri že „preveč neumno, ven in ven tarnati zaradi tako neznatne stvari.

Zato je babica rajše molčala. O čem pa naj govori o drugem, kakor o svoji uri.

Mak je tiho šival pri svoji mizi. Žena je odšla nekam v vas, otroci pa so bili pred hišo. Okrog babičine postelje, po odeji, po vzglavji in celo po njenem obrazu so posedale muhe in brenče spet odletavale. Babico je obvladal spanec.

Vzbudila se je že pozno v noč. A ko se vzbudi, skloni se v postelji kvišku, upre roke na blazino in gleda s široko odprtimi očmi v temo.

— Tik-tak, tik-tak, tik-tak!

Babica se začne tresti od vznemirjenja in od slasti.

Odkod prihajajo ti glasovi? Počasi dene noge izpod odeje in poskuša vstati. Ah, starost, onemogla starost! Tri mesece najmanj je že tega, odkar je zadnjič mogla priti ob palici do vrat. Odslej pa ji ni bilo mogoče več storiti dveh korakov.

ditega nastopi kot samostojen kandidat. Njegov program je odločno krščanski in odločno naroden. Njegov namen je braniti z vsemi močmi verske svetinje in narodne pravice slovenskega ljudstva, kakor je to doslej vedno in povsod storil. Oziral se bo na opravičene zahteve in potrebe vseh stanov, ki so v trgih zastopani. Potem govori kandidat o zadevah veržeskega trga, o željah, katere posebno priporočajo tržani svojemu bodočemu poslancu.

Govorniku se je burno pritrjevalo, osvojil si je srca nas vseh. Za njim je govoril naš rojak profesor Kovačič, ki je s konkretnimi vzgledi pokazal v pravi luči Narodno stranko kot brezversko, nenarodno in protiljudsko. Posamezni tržani so še potem izrazili svoje domače želje in potrebe. Dne 24. maja gremo vsi na volišče in bomo dali glas dr. Medvedu. Koncipijent Kukovec se je prav za prav prišel iz nas norčevati, ker je rekel, da ne potrebuje naših glasov, z druge strani pa nam je grozil, da ne bo nič delal za nas, če ga ne bomo volili. Torej njemu se gre le za osebno čast, ne pa za blagor ljudstva; če mene volite, bom delal, če ne, pa lahko gladi umrjete, jaz se ne bom brigal za vas. Vse drugače sta nam povedala gospoda govornika zadnji nedeljo. Prosto nam je voliti, je rekel eden, četudi daste nasprotniku svoj glas, se naši poslanci ne bodo maščevali, delali bodo tudi potem za vas, ker blagor in potreba ljudstva je več kakor strankarske koristi. Izvedeli smo, da se Kukovec tudi po drugih trgih baha, češ, ne potrebujem vaših glasov, mi je itak že zmaga zagotovljena. Zavedni tržani bodo pripomogli, da Kukovec ostane doma in se ne bo v Gradcu bratil z nemškimi nacionalci in socialnimi demokrati.

Zabaven večer v Rajhenburgu je blagovili prirediti g. dr. Kukovec. Iz vabil, ki so bila poslana med volilce, se vidi, kako malo je g. dr. informiran o razmerah onih trgov, kjer kandidira. Njegovi sestanki imajo edini ta namen, da spozna kar najnatančneje razmere v teh trgih. Tega namena pa s svojim sestankom pri nas ni dosegel, kar hočemo razvideti iz sledečega. Zbralo se je okrog 16 volilcev ter kakih 30 drugih ljudi, ki so prišli na sestanek deloma nehote (obhajala je namreč požarna bramba valetu svojega vodje) deloma pa zato, da bi kazali svoje navdušenje za naprednega in pravičnega svojega generala. G. Križan iz Sevnice otvori zborovanje ter predlaga za predsednika g. Lenarda, ki da besedo dr. Kukovec. Najprej je gospod doktor razložil zgodovino trškega mandata, potem agitiral za Horvateka, nato pa prešel na naše zadeve. Zanimivo je že vedeti, kako se je bila borba za trški mandat, ki je seveda „po splošnem mnenju mnogih, pridobitev narodne stranke“, a še bolj zanimivo je to, da je v zadnjem trenutku prišel človek, ki hoče narodni stranki to pridobitev iztrgati! Oh g. Kukovec, kako majhen patos je bil v tistih Vaših besedah. „Jaz ne dvomim o svoji izvolitvi, ker je gotovo, da odločijo štirje trgi zmago, kateri so: Zalec, Braslovče, Vrankso, Središče“. V svoji samozavesti Vam je vsejedno, ako Vas voli tistih par volilcev, ki so v Rajhenburgu. Z večjim povdankom se hočete za nas potegovati potem, ako se bomo mi zdaj potegovali za Vas. Kdor pa bi skušal rovat zoper Vas, ki ste že v svoji domišljiji izvoljen poslanec, ta bi škodoval le sebi, ker bi ga potem Vi seveda ne mogli zastopati v deželnem zboru. „Zvest bom onim, ki bodo zvesti meni!“ — Da se s takim prezirljivim govorom ne dobijo simpatije poslušavcev, je jasno. Kako se že glasi tista pravljica o medvedovi koži? V nadaljnjem izvajanju smo slišali, da moramo Slovenci kot manjšina o deželnem zboru manevrirati med Nemci in

socialdemokrati; kar pa ni tako lahko, to je namreč odvisno „od razumnosti in nerazumnosti poslancev“. Da se na gospodarskem polju odobrava skupno postopanje poslancev različnih struj, tega ni bilo treba še posebej povdarjati. Slišali smo med drugimi Vaše besede „Jaz sem se potegoval za kompromis, ker sem bil velik norc; klerikalna stranka je rekla, da se kavsajmo!“ Le malo potrpljenja g. doktor, to kavsajenje bo trajalo le nekaj dni, potem bo pa največja sloga zavladala med nami, ki bo boljša od vsakega kompromisa. Zanimivo je bilo slišati, da so pristaši „kmečke zveze“ strogo duhovniška stranka, Plojevec ste imenovali „manj duhovniško stranko“ a šele na tretje mesto ste postavili narodno stranko, kar je bilo od Vas popolnoma legično in pametno. Kakor dobi pri razpisu katere službe mesto tisti, ki je prvi v terni, ravno tako bo tudi „duhovniška stranka“ ohranjala svoje prvo mesto. Da je Vaša stranka silno „napredna“, tega ni bilo treba razlagati Vašim pristašem, ker že to sami dobro vedo, a drugim ni treba pojmovati Vaše „naprednosti“. Ali so se Vašim naprednjakom širile prsi, ko ste tako navdušeno naglaševali svojo naprednost! Marsikateri strupen pogled je švignil na nekatere nazadnjake, ki so se upali priti med napredno misleče ljudi, ter celo s svojimi medklici večkrat spravili g. doktorja iz konteksta. Za zabel smo dobili nekaj besed o g. dr. Medvedu, ki so vredne da jih zapišemo: „Tudi moj protikandidat ni narodni kandidat; on sicer to piše, a samoobsebi razumljivo je, da ne kandidira na naroden, ampak na nenaroden program. Oni kandidat, ki se ne priznava k nar. stranki, ne more sam o sebi trditi, da kandidira na narodnem programu. On si ne upa povedati, da kandidira na ravno istem programu kakor „Kmečke zveze“ kandidati.“ Torej g. dr. Medved, ako hočete biti naroden kandidat, pristopite k nar. stranki, da se Vam ne bo očitalo, da ste klerikalec! Za počit! Zapomnite si g. doktor: kdor si upa nastopiti kot samostojen kandidat, nima strahu v svojem srcu, tim manj pa še g. vaš nekdanji profesor, ki ga dobro poznate. Ne zamerite še drugim trgov, ako se odločijo zoper Vas, kakor ste izjavili pri nas, da nam ne boste zamerili, če iz osebnega prijateljstva volimo dr. Medveda. Dozdaj ste „poslanec“ ali naš poslanec ne bodete nikdar!

Živel dr. Medved!

Gornji grad. Z veseljem pozdravljamo kandidaturu v trški skupini g. profesorja dr. Ant. Medveda. To je mož, ki ga že ime samo priporoča. Visokoučen, izobražen, delaven, povsod priljubljen, tega bomo volili. Kdor ga je že slišal kedaj govoriti, temu ostane v nezbrisnem, lepem spominu. Zdaj pa še par besed o Kukovec, ki ga je postavila za kandidata liberalna stranka. Kdo pa spada v Gornjemgradu k liberalni stranki? Komaj kakih 10 mož, katere prav dobro poznamo. Večina teh možakarjev je tudi v okrajnem odboru, pri liberalni Posojilnici in v obč. odboru. Kako znajo ti gospodariti! Pri obč. odboru so že prišli do tako ogromnih dolgov, da pobirajo 183% občinskih doklad. Kako so gospodarili pri okr. odboru, je širnemu svetu že znano. Pri liberalni Posojilnici tako gospodarijo, da mora kmečka hranilnica in posojilnica pri liberalni zapadle hran. vloge po akvokatu iztožiti in iztirjati. Pri občinskih sejah delajo take sklepe, da se jim celi svet smeji, na pr. so sklepali o tem, zakaj se jim je kaplan smejal. In ti ljudje so postavili za kandidata Kukovca. Ali jim bo ta upal kedaj kako resnico v obraz povedati, naj tako ne gospodarijo? Nikoli, saj je od njih odvisen. Drugače bo ravnal dr. Ant. Medved on bo skušal vam davkoplačevalcem olajšati breme, zato pa 24. maja vsi njega volite, ako bi volili od gornjegrajskih liberalcev odvisnega Kukovca, bi šlo po starem receptu naprej zmiraj

Glej, tvoj oče! Star je osemdeset let in že nič več ne gre iz izbe. Kadar pridem k njemu, mi gorke stisne desnico in me posadi k sebi na zofo. In mu govorim in on govori meni in njegova roka leži na moji kakor mehke kožuh. Take misli obidejo človeka pod njo kakor pod kožuhom: zima, pravljice, sani, kraguljici, sneg, sneg, sneg — prava zimska štimunga.

In ko pripoveduje, je njegov glas tih, a je drvil kakor glas zvona, ki je že zelo star in se ne upajo močno biti po njem, a še drži. Pripoveduje mi pa vsakdanjosti, kakršne se dogajajo v njegovi samotni, že trideset let nespremenjeni izbi, vsakdanjosti iz svojega življenja med štirimi stenami, obsvetljenega od solca podne, ponoči od plinove svetilke. Vsakdanjosti — ampak tako ljubo, tako zanimivo, da čutim, da še je življenje v njem, čeprav staro, znano v temperaturi precej, a vedno ljubeče kakor nekdanj in še dolgo ne udano v konec in razdejanje. A svojih oči mi ne da. Uprte so v kolena ali v moje krilo, po sencah vseh spoznam smer njegovih pogledov: nikdar niso nastavljeni proti meni. In iščem jih včas, ker bi rada pogledala vanje, a jih skriva. Mislim iz obzirnosti: on je namreč fin mož.

Vitka plesalka je stisnila mantilo na prsih in požurila korake. Zapihalo je od vseh strani, ker smo dospeli na prosto. Vrste petnadstropnih hiš so planile od nas in nas pustile sredi ravnine same.

Dunaj je v takih predmestjih mrliško samotno in tih, kandelabri gledajo od daleč, kot bi se bali priti bliže, zvezdnato nebo je prav nad njimi redko posejano s svetlimi zrni.

In kako dolgi so taki okraj! V večnost grejo, v sivo in iz sive večnosti pridejo. In če se gre ponoči čez tak okraj, se odnese kos samote in neljuba misel s seboj domov.

Plesalka se je bliže stisnila k meni — instinktivno kakor žival, zakaj njena navada to ni bila. Njeno telo lse je že dolgo shladilo od plesa, ki je trajal celo noč prav do jutra, a zdaj je zopet vstala vročina v njem, vročina in mraz obenem.

v večje dolgove. Torej živel g. dr. Anton Medved, on je naš kandidat!

Ljubno. Liberalni shod. V petek zjutraj je prinesla pošta mnogo vabil, v katerih vabi gosp. dr. Kukovec posameznike na shod, ki ga bo imel popold. ob 4. pri Plezarju. Gospod doktor se je pripeljal ob 2 uri in si je najprej naš trg ogledal, potem čakal na zborovalce. Med tem so nekateri po trgu za shod agitirali in ne brez uspeha! Ob 4. uri so se res zbrali in bilo jih je z dr. Kukovec in našim Miklavžem vred 13 — o smola, nesrečna številka in med temi še je bila ena ženska, nekaj naših in 4 nevolilci, med njimi nadiučitelj Terčak od sv. Frančiška in učitelj Šijanec iz Gornjegagrada! Za Boga! gosp. dr. Kukovec ali niste brali v Straži šte. 52 na zadnji strani: „Kjer ima gosp. Šijanec kaj opraviti, tam gre gotovo „šif.“

Politični pregled.

Državni zbor.

Zbornica je pretečeni teden končala razpravo o sladkorni pesi ter soglasno sklenila, naj poseben odsek proučuje to, za češke in moravske kmete veljavno vprašanje. Nato je prišel na vrsto nujni predlog dr. Masaryka zaradi zagrebškega veleizdajniškega procesa. — Veliko upravičenega razburjenja med Slovani je povzročila zadnji čas ogrska agrarna banka v Bosni. Vendar so vladne stranke za sedaj v bosanskem odseku še rešile vladu z neznatno večino petih glasov. A vlada se svoje zmage ne more veseliti. Se enkrat naj tako zmaga, pa pada. A z zmago vlade ni še končana zadeva ogrske bosanske agrarne banke. Dr. Šusteršič je namreč vložil nujni predlog, po katerem bo prisiljena zbornica, da se peča s predlogi Vukoviča, ki obsegajo vse zahteve Jugoslovjanov glede na bosansko agrarno banko, s katero se izroči bosanski kmet na milost in nemilost Mažarom, ali bolje, mažarskim ljudom, ki so pravi gospodarji na Mažarskem. Ni izključeno, da ob tej priliki pade Slovanom sovražna Bienertova vlada, osobito še, ker zelo vre v „Poljski ljudski stranki“, ki ni zadovoljna s protislovansko politiko „Poljskega kola“ in pristopi najbrže „Slovanski enoti“. Ob bitki v zbornici upajo Bienertovi vladi nasprotne stranke, da dobe za svoj nujni predlog navažno večino.

Ogrska kriza.

Cesar in kraj je odpoval iz Budimpešte, ne da bi krizo rešil. Ni se odločil komu izroči vladu, pač pa je odločno izjavil: 1. da bo krizo, naj se razvije kakorkoli hoče, reševal le ustavnim putem; 2. da vztraja na tem, da mora, kdorkoli pride do vlade, izpolniti, kar je cesar od Mažarov leta 1906. zahteval in z Weckerlom sklenil tozadevno pogodbo; 3. da vlada samim Košutovcem, pristašem programa leta 1848., ne izroči, marveč, da mora kabinet po pretežni večini stati na načelih leta 1867. Nekateri mislijo, da bo cesar vladu grofu Andrássyju poveril. Toda Andrássy je svojo vlogo najbrže že doigral. Vanj krona ne zaupa več tako kakor svoj čas. On igra dvoumno politiko, vrh tega pa je onečastil svoje ime z načrtom volilne reforme, ki bije v obraz zahtevam, kakor jih je postavila krona v paktu leta 1906. Sicer pa Andrássy zahteva, da se dajo Mažarom armadne koncesije, kar pa cesar nikakor noče dopustiti.

— Ali ga niste videli? Mislila sem, da ga boste adarili, a ste tako gledali pred se, kot da nič ni bilo. Stal je pred menoj kakor navaden človek, le oči je imel nasajene v moje kakor sveče. Veste, mislila sem, da mi stopi voda pod kožo, tako sem se prestrašila, ko je stal pred menoj. Ko so njegovi pogledi primrzili na moje, je iztegnil še roko. Počasi, ne hitro, da bi se ne strla, zakaj bila je iz voska. Počasi se je bližala, skripajoča v laktu, in sedla na mojo. Meni se je zdelo, da lme pokoplje pod seboj golazen iz predpotopne dobe s svojo opolzno mokroto in s svojim golim mrazom. Mislila sem, da boste udarili. Prav v oči bi ga btili udarili.

Streslo jo je, čeprav smo bili že blizu hiš, in tenka mantila je zmirom dregetala ob njenih gležnih. Ozke roke so ležale pod vratom prekrizane, kot da tiščijo k tlom grozo, ki hoče vstati iz grla.

— Mislim, ta človek je pustil lužo v mojih očeh. Ali ga niste videli? Pri tretjem valčku, ko se vam je tako sijajno posrečil lok okoli steklenega stebra, me je zadela njegova luč; nisem se je mogla ubraniti, ker ste me držali za obe roki: skozi morje rdeče svetlobe šestencev in toalet sta vsplavala dva zelena mehurja kakor iz močvirja ven — dva zelena obroča velike široke žabe. Fej!

Vstrepetalo je njeno mlado telo in usta, naslonjena na prsi, so se skrivila v groznem studu.

Tisti čas se je iz velike ulice vsipala godba Bošnjakov kakor toča, in skozi visoka okna so zakričale toalete patrones. Tukaj so še plesali.

Atlas-šoln ob moji strani se je ustavil kakor pred grozo. Njegova belina je bila kakor belina ozkega, od prestrašene svetlobe oblitega obraza.

— Fej, bežimo!

In plesalka je planila v beg. Krila so frčala za njo kakor strta jadra celo dolgo cesto navzdol.

Meni ni preostalo nič drugega, nego bežati za njo, da se ne zgodi nesreča.

Našel sem jo pri vratih njene hiše, stisnjeno v kot in dregetajočo po vsem telesu.

scujoč les ali na čaroben mesečev refleks v starem gozdu. Poznam take starce. Tudi se radi približajo plesalcem, poprašajo po zdravju, po zabavi itd. in stiskajo vročo, od valčka razburjeno roko v svoji veli, mokrotni in kakor naga golazen mrzli roki dolgo, dolgo, oči svoje čudne uprte v rožo na prsih ali v razgaljen vrat. In pogled leze po licu navzgor počasi, počasi kakor mokra mrzla žaba, da se ustavi prav pod čelom. Vzdržati takega pogleda ni lahko: enkrat ga pogoltnes celega, a drugič se ti ustavi. Človek se ukrene samo pred resnico, pred lažjo se ne ukrene. Laži strmo gledamo v oči, izzivalno, rekla bi: boja-, zmageželjno, a resnici tega ne moremo. Vi — resnica je nekaj tako velikega, mrzlega, v vsem svojem obsegu tako ostudno nagega, da vam vzdigne želodec in se z robcem pred usti okrenete. In v teh očeh, v teh fosforescujočih očeh je resnica. Ta je namreč, ki tako pošastno sveti in straši mlade ljudi.

Stara gospa, njena mati, je zmajala z glavo:

— Jaz sem vendar tudi stara, a takih oči zares nimam. Saj vem, kakšne imam: sive, morda svetlikajoče se kakor polito steklo: šipe po dežju imajo tak blesk. To je od starosti, mogoče tudi od solza.

— Ali mama, tebe nisem mislila. Saj sem rekla: nekateri ljudje. Vsi daleko ne. Poznam ljube starce, ki imajo čisto človeške oči; če bi jim zakril obraz, bi bili, po očeh samih soditi, mladeniči. Gospod stotnik — ali nima lepih oči? Gorke kakor dva oglja in polne življenja kljub temu, da je star. Moj Bog! Kaj more človek za to — navsezadnje, da ima take ali take oči, a tisti, ki jih ima, jih naj skriva, naj gleda skozi okno ali v zrak, da ne muči ž njimi mladih ljudi.

Ali se ne skrivajo nekateri starci zato, ker imajo take oči? Ali ne veš, da nekateri starci nočejo pogledati v oči, če jih ogovoriš. Vedo, da imajo gnil fosfor v njih in da so neprijetni ž njimi. Njih roke pa so tople in mehke in izražajo misli tako kakor oči.

Balkan.

Te dni je bilo v Carigradu slovesno opasanje meča novemu sultanu. (Turki namreč ne kronajo svojega vladarja, ampak on si opaja meč.) Mladoturki še vedno obešajo na javnih prostorih obsojence. Poročila pravijo, da Albanci niso nič kaj preveč prijazni Mladoturkom. Med Albanci ima odstavljeni sultan Abdul Hamid mnogo osebnih prijateljev. Listi javljajo, da je prišlo do razpora med mladoturškim odborom in vojaštvom. Turški državni zbor sedaj razpravlja o spremembi ustave.

Veleizdajniški proces.

Izpovedbe prič iz Dvora so jako čudne. Povzročile so med prebivalstvom kar naravnost senzacijo. „Kot prva priča Dvora je bil poklican sodni akcesist Krpan Ljudevit. Zagovornik dr. Lukinič je nasprotoval temu, da bi bil Krpan zaprisežen, češ, da je on nagovarjal Beka v Dvoru, naj izpove proti obtoženemu Bekiču, da je videl pri njem viseti sliko kralja Petra. To naj pa izpove zato, da se maščuje nad obtoženčom, ker ga je naznanil radi tatvine. Državni pravdnik se je izrekel za to, da se priča zapriseže. Zagovornik vnovič naglašal, da se Krpan ne sme zapriseči, ker je napeljeval Beka h krivemu pričevanju. Vzlic ugovorom zagovornika je sodišče sklenilo, da se priča Krpan zapriseže. To je povzročilo veliko razburjenje med občinstvom. Priča je pripovedoval, da se je, odkar je zasedel kralj Peter srbski prestol, jela močno širiti srbska ideja po Dvoru. Prišel se je v tistem času tudi razdor med Hrvati in Srbi. Vsa društva so postala sedaj srbska in hrvaška. Dekleta so jela nositi na oblekah vsite srbske grbe.

Kmetje so se jeli zavzemati za svojo zemljo, govorili so, da je srbska zemlja in da jo ne smejo za nikako ceno dati iz rok. To gibanje sta drežala in netila še posebno obtožena Živkovič ter Bekič. Po Dvoru so bile zelo močno razširjene slike kralja Petra, katerega poznajo vsi v Dvoru in okolici, ker se je tam za časa bosanske ustaje zadrževal, mnogo občeval s prostim narodom, katero ga nazivlje naš kralj. Za časa volitev je slišal klice: „Živela Srbija, živijo Karagjorgjeviči!“ Za gozdarja Gjuriča je rekel Krpan, da je med narodom razširjal slike kralja Petra. Predsednik: „Ali ste slišali, da je on med narod širil tudi grbe kraljevine Srbije?“ Obtoženec: „Da, tudi to sem slišal.“ Predsednik: „Vi ste rekli, da ste slišali o tem, da Bosna, Hercegovina in Hrvaška pripadejo sedaj pod Srbijo.“ Obtoženec: „To sem po večkrat slišal govoriti po okraju. Na pričine izjave so reagirali razni obtoženci, seveda z dovoljenjem predsednika.“

Raznoterosti.

Večnemščinar Kukovec se osmelja v svojem listu napadati slovensko duhovščino, med njimi dr. Medveda, da ni narodna, da so klerikalci dosledno protinarodni. Kaj takega se upa mož, ki je proglasil geslo: Več nemščine!, voditelj stranke, katera se pri vsaki priliki veže z Nemci in nemškutarji. Tak mož ni vreden, da bi naši narodni duhovščini odvezal jermena na črevljih.

Brzjavaj za Krala. Na dan ožje volitve med Horvatekom in Kralom se je najspodnještajerske župnijske urade poslala naslednja brzjavka: „Volite zdaj Fr. Kral, da ne zmaga socialdemokrat. Ivan Zemljak.“ Vsak pameten človek vidi, da je to izmišljeno ime in cela brzjavka nemškonačionalni volilni manevar, kateremu si ni dal nikdo speljati na led. Le tam tega ne uvidijo, kjer je neumnost in hudobija doma, pri „N. Dnevniku“. Nasprotno, Narodna stranka izrablja to potvorjeno brzjavko kot dokaz, da je duhovščina izdala parolo za nemškega nacionalca Krala. (Z ljudmi, katerim je politična strast vzela še tisto trohico pameti in razuma, ki so jo imeli, ni več mogoča resna beseda, za nje je še samo pomilovanje!)

Brzjavaj za Krala. Od druge strani se nam poroča, da so se ta brzjavke na župnijske urade poslale iz slovensko-liberalnih krogov. (Nameravali so namreč ti dični slovenski bratci naše zaupnike speljati na led in potem lopniti po stranki. Verjetno je to tudi zgod tega, ker je bil napad na našo stranko v „N. Dnevniku“ že popolnoma pripravljen, kar se ne more izvršiti v zadnjem trenutku. Na vsak način lopovstvo — naj si bo nemškonačionalno ali pa slovenskoliberalno.)

Stoletnica bitke pri Aspernu. Dne 21. in 22. maja bo preteklo 100 let, kar je slavni nadvojvoda Karol premagal Napoleona. Do tedaj so smatrali Napoleona za nepremagljivega in vsa Evropa je trepetala pred njim. Pri Aspernu mu je pa sreča odpovedala. Vrli avstrijski junaki so pod poveljstvom nadvojvode Karola pri Aspernu popolnoma porazili Napoleona. Na obeh straneh je padlo nad 50.000 mož. Prvič je bil v tem slučaju Napoleon na bojnem polju premagan in to ga je tako potrla, posebno pa še dvačnevni hudi napori, da se ga je polotil smrti podobnen spanec in da so se že bali za njegovo življenje. Najbolj pa je Napoleona žalostila izguba izvrstnega vojskovodje Lannesa, kateremu je kroglja iz topa obe nogi odtrgala.

Prepričajni g. Pivko, ali morda veste, kdo je postal v petek tisto brzjavko iz Maribora Nar. dnevniku češ, da so klerikalci izdali parolo za Krala, ali pa, kdo je spisal tisti čedni dopis iz Maribora za sobotno številko!

Za „Volilni sklad“ so darovali: Al. Čilenšek 1 K, Al. Musi 1 K, Mirko Volčič 1 K, Lira Bohak 1 K, Ana Sterk 1 K, Anton Knaflič 1 K, Jože Čilenšek 60 v. Živelil Posnemajte!

Slov. kat. akad. tehn. društvo „Zarja“ v Gradcu si je izvolilo na svojem I. občnem zboru dne 14. t. m. za

letni tečaj 1909 sledeči odbor: Predsednik jur. Ant. Ogrizek, podpredsednik med. Andrej Aršek, tajnik jur. Joško Ilo, blagajnik tehn. Franjo Puch, knjižničar med. Ljud. Kramberger, gospodar med. Stjep. Deanović, odb. namestnik med. Ljud. Horvatin.

Štajersko.

Maribor. V Dravo je skočila danes zjutraj ob 5. uri iz železnega mosta v koroškem predmestju 20-letna mladenka Julijana Jaunik. Vzrok neznan.

Kapela. Včeraj je priredila S. K. Z. v rojstni župniji kandidata Zemljiča volilni shod, ki je zelo lepo uspel. Vkljub temu, da se je shod razglasil le pri cerkvi, se je zbralo zelo veliko število volilcev, ki so z napeto pozornostjo sledili izvajanjem govornika. Shodu je predsedoval g. Pušenjak, podpredsednik je bil vrli župan radinski g. Ant. Divjak. — Kot zastopnik S. K. Z. je govoril g. Vl. Pušenjak o bodočih nalogah deželnega zbora in je ožigosal postopanje „Stranke združenih Slovencev“ ter njenega kandidata Zemljiča. Navdušenje za kandidata S. K. Z. je veliko, postopanje Zemljičev se je splošno obsojalo.

St. Jurij ob Ščavnici. Včeraj se je vršil v gostilni M. Terstenjak volilni shod S. K. Z., kateremu je predsedoval župan Fr. Vuk. Mnogobrojni pristaši S. K. Z. so z zanimanjem poslušali zastopnika S. K. Z., Vlad. Pušenjaka, ki je razvil program bodočega delovanja deželnega zbora in razkrinkal delovanje stranke združenih Slovencev in njenega kandidata Zemljiča. Z navdušenjem so sprejele kandidature Ivan Roškar in Fr. Robič.

Zetale. Včeraj dne 16. t. m. je bil shod K. Z. v naši stari šoli. Govorili so dr. Korošec, kandidat Vrečko in Bele. Shod se je vršil mirno, le nadučitelj Pesek iz Narapelj je naredil tuintam kak bolj ali manj neumen medklic.

Rogatec. Shod K. Z. se je vršil dne 16. t. m. pri gospodu Reicherju v Gaberju. Liberalci, nemškutarji in socialdemokrati so se zvezali, da bi delali nemir. Toda poskrbelo se je odločno za red in mir in popolnoma mirno je lahko govoril kandidat Vrečko. Vrhutega so še govorili dr. Korošec, Bele in Glinšek.

Cirkovce. Shod v soboto popoldne se je izborna obnesel. Prišla sta oba kandidata S. K. Z. ter z navdušenjem pozdravila vrle Cirkovčane, katerih je bilo okoli 80 zbranih; častno število za delavnik. Prepričani smo, da bo volitev za S. K. Z. pri nas tudi častna.

Sv. Jakob v Slov. gor. Shod državnega poslanca in kandidata K. Z. g. Roškarja se je izborna obnesel. Lepo število volilcev iz šentjakobske in sosednjih župnij je prišlo poslušat svojega poslanca in spremljalo njegova izvajanja z navdušenimi „Živio“ klici: Tukaj volimo Roškarja in in Robiča. Bog daj tudi drugod tako.

Staritrg pri Slovenjgradu. Shod Kmečke zveze v nedeljo je krasno vspel. Udeležilo se ga je okoli 100 oseb. Shodu je predsedoval odbornik Kmečke zveze gosp. župan Schöndorfer. Govorila sta g. državni poslanec Grafenauer in Centič. Ljudje so bili zelo navdušeni za dr. Verstovška.

Staritrg pri Slovenjgradu. Vabilo na majniško veselico, ki jo priredi Kmetijsko bralno društvo v Staremtrgu pri Slovenjgradu v nedeljo dne 23. majnika ob 4. uri popoldne. Na vspredu je: Nova podučna igra v petih dejanjih: „Za križ in svobodo“ in šaloigra: Čašica kave. Za mnogoštevilni obisk prosi Kmetijsko bralno društvo.

Letuš. Volilni shod katerega je imela Narodna stranka v četrtek, dne 13. maja t. l. se je navidezno dobro obnesel. Bilo je navzočih kakih 100 oseb. Prišla sta dr. Karba in Goričan, zvesta si dobrega uspeha, ki sta prav imenitno slikala in govorila na dolgo in široko, čujte, celo do desetih po noči. Ali glej čudo! — Farbo pa sta imela tako slabo, da se je samo dveh prijela, drugi kmetje pa smo se jima le smejali in sklenili voliti one može, katere nam K. Z. priporoča ter tako pripomoči k sijajni zmagi.

Nogo si je zlomila 17letna dekla Štefanija Jehart pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Prepeljali so jo v mariborsko bolnišnico.

Zdole pri Brežicah. Zdolski nemškutarji in pa liberalci so že od novega leta sem pisali v „Narodnem listu“ o občinskih volitvah za občino Pletenje. Bili so docela prepričani, da bodo zmagali. 12. maj, ko so se vršile občinske volitve, je pa pokazal, kako zelo so se zmotili liberalci in njihovi bratci nemškutarji. V vseh treh razredih so sijajno zmagali pristaši S. K. Z. V tretjem volivnem razredu so bili izvoljeni Pajdaš Martin 143 glasov, Karl Presiček 142, Cerjak Janez 140, Drenovec Matevž 139, Omerzel Jože 138, Leo Martin 138. V drugem razredu so dobili Šoba Alojzij 40 glasov, Glas Jože 31, Šoba Janez 31, Robek Jože 30, Bogovič Janež 30, Bogovič Franc 30 glasov. V prvem razredu so izvoljeni Urek Anton, Stergar Franc, Ban Jože, Kuhar Franc, Kovačič Jože in Kos Anton; dobili so vsak po 17 glasov. — Nasprotniki so dobili v tretjem razredu po 15 glasov, v drugem razredu propečno 9 glasov in v tretjem razredu 8 glasov.

Koroško.

Huda ura. Iz Spodnjega Dravograda se nam poroča: Strašna huda ura je razgrajala dne 14. t. m. v tukajšnji okolici. Prišel je hud naliiv, pa tudi toča, sicer precej drobna, se je vsula vmes. Strela je udarila na več krajih. Udarila je med drugim v veliko lipo pri proštniji, jo precej oškodovala pa tudi raztrla uto, ki je stala pod njo. V uti je bila neka delavka, ki je pa, že po posebni sreči, ostala nepoškodovana. Večje škode huda ura ni napravila.

Zborovanje 10. t. m. glede reforme gimnazije je bilo jako dobro obiskano. Udeležil se ga je i šolski referent pri deželni vladi. Vsi govorniki so bili

za to, da se ustanovi tudi v Celovcu že v jeseni reformna gimnazija in sicer češ je mogoče takoj s tremi razredi, ki se potem v petih letih razvijejo v cel zavod. V ta namen naj spremenijo obstoječe paralele na gimnaziji ali realki ali pa naj bo zavod takoj popolnoma samostojen. Nastani se lahko v kaki privatni hiši od začetka. Sklenili so tudi enoglasno resolucijo v tem smislu, ki pojde na šolski svet — ta se bo temu pridružil — in na ministrstvo. Občinski svet se je že tudi enoglasno izrekel v tem smislu, ni pa sklenil, kot smo pomotoma poročali, sam ustanoviti tak zavod. Ministrstvo je sploh za nove zavode, tako, da se bo vsa akcija bržkone posrečila, ker so se je energično lotili.

Samoumor dveh vojakov. Pred tremi dnevi se je zelo nevarno obstrčil v Beljaku podčastnik 3. art. polka, baje „vsled razžaljenega ponosa“, v gozdu pa so našli mrtvega kanonirja istega polka.

Na župnijo Javorje je presentiran tamošnji župni oskrbnik č. g. Fran Božič.

Obsojen je bil nemškonačionalni visokošolec Reiner iz Velikoveca, ker je brez vsakega povoda žalil slovenskega visokošolca Sosa v gostilni pri Kollorosu z „Windischer Zettel“, na 80 kron denarne globe, ali pa osem dni zapora z dvema postoma in dvakrat trdo posteljo.

Stoletna slavnost na Predelu. Dne 18. t. m. se bo pri spomeniku „Hermann“ na Predelu praznovala stoletna slovesnost junaške brambe predilske trdnjave zoper Napoleonovo vojsko. Pri tej slovesnosti na čast padlim vojakom bo imel 18. t. m. pri spomeniku sv. mašo knezonadškof goriški Franc Borgia dr. Sedej.

Kranjsko.

Veliko javno telovadba bodo priredili notranjski in goriški Orli na binkošno nedeljo dne 30. t. m. v Vipavi. Priglasilo se je že čez sto telovadcev za udeležbo. Slavnost se bo vršila v naslednjem redu: do 10. ure zberejo se vsi telovadci in izobraževalna društva v Logu pri Vipavi, kjer je staroznana božja pot. Okolu 11. ure dospo v Vipavo, kjer bo slavnosten sprejem. Po sprejemu bo sv. maša na prostem na trgu. Po skupnem obedu bodo imeli telovadci ob 12. uri nastop k skušnji in ob 14. uri se vrši velika javna telovadba. Pri telovadbi svira polna vojaška godba 47. pešpolka iz Gorice. Nastopili bodo tudi po telovadbi govorniki iz Ljubljane, da bodo povečali slavnostni dan.

Vojaški superior 3. kora v Gradcu (A. Jaklič je imenovan od cesarja za častnega kanonika ljubljanskega kapitelja.

Inozemski gostje v postojnski jami. V ponedeljek 10. t. m. je obiskalo svetovnoznano postojnsko jama 100 angleških in ameriškanskih gostov, ki so se s posebnim vlakom pripeljali iz Reke. Ti izletniki so si že ogledali več podzemeljskih čudežev, tudi velikansko takozvano mamutovo jama v Severni Ameriki, a izjavili so se odločno, da Postojnska jama presega vse in ji sliši prvenstvo svetovnih jam. Med izletniki je bil tudi izdajatelj časobisa „Newjork Herald“, kateri se je namenil proučevati kraški svet in izdati potem v svojem listu obširen, natančen in velezanimiv dopis.

Roparski napadi se zlasti po Dolenjskem jako množe. Zlasti v onih krajih, kjer so odšli moški v Ameriko in so pustili ženske same doma. Tako se je že nebroj takih činov dogodilo okoli Turjaka. V neki hiši je tatove prepodil zvest pes, v drugi se jim je posrečilo, da so ukradli dva velika ameriškanska zajca iz hleva v vrednosti 10 K. Tako se godi, ako gredo moški od hiše in v Ameriko.

Primorsko.

Italijanski jezik kot vodilni faktor v Trstu. Kakšno ulogo v iredentizmu igra tržaški mestni svet, se je pokazalo sedaj zopet v jako drastičnem osvitju. Proti volilnemu imeniku za občinske volitve je bilo vloženih 1910 reklamacij. Zavedni Slovenci, kateri so vložili 323 reklamacij, so jih napravili seveda slovensko. Toda to ni bilo tržaški gospodi po volji. Mestna delegacija, ki ima v prvi inštanči odločati o reklamacijah, je vse po vrsti odklonila — ker niso bile spisane v blagi laščini. Ali že ne bo kmalu to rogoviljenje proti slovenskimi v Trstu prenehalo? Zavedni Slovenci, zahtevajte pravice za svoj jezik.

„Banca popolare Goriziana“ je imeja v zadnjem času zelo veliko škode, kakor povzame iz raznih listov. Vzrok tem izgubam je baje ravnatelj banke, ki je na lastno roko in brez vsakega pooblastila odborovega igral z bančnim denarjem na različnih borznih spekulacijah in pri tem zgubil poldrug milijon kron. Da niso vlagatelji trpeli škode, so morali odborniki povrniti denar in spopolniti primanjkljaj vlog.

Pri občinskih volitvah v Pulju so Hrvati postavili v tretjem in petem razredu svoje lastne kandidate. V petem razredu, ki je volil od 9. do 12. t. m. je v drugem slovanskem okraju bil izvoljen dr. Laginja brez protikandidata. Tretji razred je pričel z volitvijo včeraj, dne 16. t. m. in bo volil do 20. t. meseca.

Krojaški tečaj v Kanalu. Oskrbništvo zavoda za pospeševanje obrti v Gorici priredi v Kanalu tečaj za krojače in sicer v slovanskem jeziku od 7. junija do 3. julija t. l. Počuk bo brezplačen in bo trajal 4 tedne. Oglasiti se je do 28. t. m. pri oskrbništvu omenjenega zavoda.

MALA NAZNANILA

ki se sprejemajo po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Zelo ugodna prilika!

Prodajam prostovoljno žago in mlina na potoku, 5 minut daleč od izliva v Savo, pri lepi cesti. Kolodvor Zidanmost je oddaljen 1 uro, trg Radeče 1/2 ure. V kratkem se otvori železniška postaja. Izvrstna lega tudi za večje podjetje s pomočjo elektrike. Cena zelo nizka. Slovenci, ki se zavedate kake veljave, pridite, sicer bo tujec porabil pričejučo ugodno priliko! Prodajam tudi pripadajoče posestvo: njive, gozd, travnik, vinograd. Več pove Ant. Podlipnik, Loka pri Zidanem mostu.

Lepo posestvo blizu Velenja v Spodnjem Štajerju, v ravnini in sicer zidana hiša, zidani hlev, 8 oralov njiv, 2 oralna hmelja, 8 oralov travnikov med tem 2 oralna sado-nosnika in 8 oralov dorastlega gozda z mešanim drevjem, skupaj 26 oralov, nerazdeljeno ali pa tudi samo polovica proda se za nizko ceno. Plačilo ugodno. Ponudbe naj se pošljejo pod „Posestvo“ na uredništvo tega lista. 91

Izkušen samski organist ob enem tudi cerkovnik se takoj sprejme v Leskovec pri Ptuj. 111

Ugodna prilika!

40 m ostankov različnega sukna, samo izvrstno blago za 15 K proti povzetju. Dolgost ostankov: 4 — 16 m. Kanavaz 40 m za 17 K odpošilja P. K. Wilhelm, Hronov ob Metavi, Češko. 114

Platneni izdelki Rudnih gor so na dobrem glasu, — so pa tudi pristni in trpežni — če se naročijo naravnost iz Rudniških gor. Ostanki cefirja, primerni za obleke so najcenejši pri izdelovalcu Jožef Anderšek v Bistri pri Novem mestu ob Metavi, Češko. 40 m najboljšega sukna stane 16 K. 112

Pomislite, predno naročite, kako blago dobite! Samo pri meni dobite 40 m kanavasa, oksforda, barhenta ostanke cefirja za 16 K. Dolgost ostankov 6—16 m. H. Breč, tkal-nica Nohod. 113

53

Slikar in pleskar Franc Divjak

v MARIBORU, župnijska ulica št. 7

prevzame vsa dela dekoracijske in slikarske stroke ter se priporoča slavni duhovščini in cenjenemu občinstvu in izvršuje svojo obrt po najnižjih cenah. Ako se skličete na „Straža“ dobite po znižani ceni

Blahut Ivan

v Bukovici pri Frideku (Šlezija)

pošilja izvrstno čisto platno vseh vrst. Vzorce se pošiljajo na zahtevo zastoj. Trgovci imajo velik popust. 104

Prva prodajalna domačega sukna, kakor sukna za gospode in gospe, je pri tkalniški zadrugi

„Vzajemnost“ Hronov ob Metavi (Češko).

30 m različnega sukna, platno, oksfort, cefir, kanavas itd. (v vsaki hiši vporabno) se vpošlje za 15 K. Vzorce in ceniki zastoj. Od 25 K se pošilja franko. 105

Pozor! Slovenci! Pozor! Josip Macuh, Maribor

Stolna ulica števil. 5.

se priporoča slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek. Postrežba točna, cene nizke! Na razpolago je tudi velika zaloga izgotovljenih oblek po jako nizkih cenah. 84

SMRT

doleti vsacega, ampak sreča samo tistega kateri naroči sedaj belo platno v veletrgovski hiši
R. Stermecki, Celje (Štajersko).

Štajersko platno m.	po 36 v.
Slovensko platno m.	po 40 v.
Savinsko platno m.	po 44 v.
Vojaško platno m.	po 46 v.
Domestih platno mehko m.	po 48 v.
Gorsko platno debelo m.	po 60 v.
Istrija tkanina, mehka m.	po 54 v.
Holandska tkanina, mehko m.	po 60 v.

Vzorce zastoj in pošiljajve čez 20 K franko.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5 % do 5 1/2 % brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

V trenutku uniči ogenj

mnogim posestnikom poslopja in s trdom spravljenih pridelke. Nijajo pričakovati izdatne pomoči, ako niso dobro zavarovani

Kdor potrebuje tozadevnih pojasnil, naj se obrne na Vinko Vabič-a mlajšega, trgovca in okr. zastopnika Dunajske zavarovalne družbe v Žalcu. 108

Zavaruje najceneje!

Skrbi za takojšeno in kulantno izplačilo oškodovanim!

Restavracija

Narodni dom v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.

Olje

od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

„Lilienwebe“

nemški izdelek,

„Komeniuswebe“

češki izdelek

prekaša v kakovosti vsako platnino. 1 komad v dolgosti 20 m za samo 18 K pošlje po poštnem povzetju

Karl Berómek, Vamberg
Češko.

Vzorce se pošiljajo zastoj.

Kavo,

žgano in nežgano pošilja po poštnem povzetju v vrečicah po 5 kg poštine in carine prosto na vse kraje trgovina „Merkur“

I. Bilc, Ilirska Bistrica pri Reki.

Santos 12 K 50 v. San Domingo 14 K. Poseben cenik se pošlje zastoj in franko. 109

Cerkveni slikar

Peter Marković

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, posebno altarnih in bandernih slik, križevih povtov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; slikam zdaj v zimskem času doma v svojem atelijaju in izdelujem manjša dela, popravljam tudi umetniško stare umetne slike: za poletni čas se pa priporočam že zdaj za večja dela: za slikanje cerkva v različnih slogih. Cene po dogovoru in brez konkurence. 23

Kdor želi trpežno vrhno sukno,

naj se obrne z zaupanjem na izdelovalca

FRANC STRNSKY v Lišni,

pošta Nemacka (Moravsko).

7 vrhnih sukenj s poštnim povzetjem po 1 K 20 vin. komad. Kdor kupi enkrat, kupi zopet. V zalogi je princijelno trpežno sukno. Vzorce se ne pošiljajo. 103

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru,

Tegethofova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi preč. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin. 78

V nujnih potrebah se vsakovrstna obleka v 24 urah zgotovi.

Za nakup priporočamo tvrdko

M. E. Šepec, Maribor

Grajski trg števil. 2

katera prodaja po najnižji ceni vsakovrstno modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljše perilno blago, vsakovrstno sukno (štofe) za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni cvilih, perje za blazine itd. 7